

1.

Azt mondják, soha ne kezdjünk egy történetet ébredéssel, de ha valaki harminc évig mereven alszik, nehéz mással kezdeni.

Kezdjük egy ébredéssel, és talán fejezzük be egy ébresztéssel.

Azt mondták, technikailag ez rá a helyes kifejezés. Merev alvás. Merev, mert leállítanak, kiszáritanak és lefagyasztanak a csillagok közti utazás idejére. A folyamatot mostanra kifinomult művészté tették, csupán tizenegy percre tart, de óraműpontossággal végbemegy. Az egész hajó tele van semmirekellőkkel, akiket megaszaltak, hogy... majdnem azt mondtam, hogy a végtelenségig túléljenek, de persze ez nem így megy. Igazából ez nem *túlélés*. Valójában meghalsz, de egy nagyon különleges villámfagyasztás által, ami lehetővé teszi, hogy újraindítsanak, és többé-kevésbé ugyanonnan folytathasd, ahol abbahagytad. A fékezés nagyjából bárkit megölné – mármint amolyan helyreállíthatatlan és végleges módon –, akit nem aszalnak meg előtte.

Telepumpálnak mindenfélével, amiktől többé-kevésbé visszatérsz az eredeti állapotodhoz, ebben a folyamatban viszont meg lehetősen sok a *többé vagy kevésbé*. Ez egy pontosan kidolgozott tudomány, csak nem igazán érdekli, hogy te milyen is vagy pontosan. A mentális folyamataid nem teljesen ugyanonnan folytatódnak, ahol félbemaradtak. A rövid távú emlékezet elvesz – a legutóbb kialakult idegpályák ilyenkor nem számítanak.

Kezdjük tehát az ébredéssel, mert abban a pillanatban csupán ezzel rendelkezel, egészen addig, amíg nem sikerül valahogy kapcsolatot létesítened a régebbi emlékeiddel. Tudod, hogy ki vagy, de azt nem, hogy hol vagy, hogyan jutottál oda. Ami már így is ijesztőnek hangzik, de hadd tegyem hozzá, hogy mire is ébredsz: magára a pokolra. Hallod az üvöltést, ahogy a kolosszális strukturális sérüléstől a hajó széthullik körülötted. Lökések rángatnak ide-oda, mert a kis, áttetsző műanyag gömb, amelyben utaztál, kiszakadt a helyéből, és összevissza bukdácsol. Kaotikus remegést és vibrálást érzékelsz az íves felületen keresztül, miközben vergődve haldoklik az a jármű, amely elhozott idáig, ki ebbe a nagy ürességbe, és most épp darabjaira szakad. Van alattad egy világ, amiről semmit sem tudsz, de nem is ez jár a fejedben. Fölötted pedig csak az úr nevű, gyilkos tér húzódik. A tény, hogy létezik lent és fent, arra utal, hogy a bolygó már megnyerte a lelkedért folytatott harcot a hajó ellen, és most zuhansz. Ami egyébként a majom-emberiség egyik legősibb félelme, a kisbabák pufók ujjacskáit is emiatt kapaszkodnak bármibe gondolkodás nélkül. Ilyen kegyvesztett zuhanást azonban sem ember, sem majom nem képzelt el soha.

Börtönöd celluloidfalain keresztül látod magad körül a többieket. Hisz nem létezhet pokol bűnös társak nélkül, akik között szenvedhetsz. Mindegyikük a saját buborékjában fekszik, amely leszakadt a haldokló hajóról. Az arcukat eltorzítja a rémület, ordítóznak, a falakat ütik maguk körül, a szemük kidülled, a szembogaruk egy-egy kút, a szájuk kriptaajtóra emlékeztet. Bocsáss meg nekem az erőltetett leírásokért! Ökológus vagyok, nem költő, de a biológiai fogalmak nem használhatók annak a rémisztő látványnak a leírásához, amikor félszáz embert egyszerre élesztenek fel, ám egyikük sem érti, hogy miért, és még *te magad* sem érted, közben a hajó darabokra hullik körülöttetek,

a világ odalent pedig egy gravitációs kút kiéhezett, tátongó szája. Uramisten! Már az emlékétől is rosszul leszek. És mindezek ellenére a káosz kellős közepén eszembe jutott, hogy *ökológus* vagyok. Kint az űrben, ahol nincs semmiféle ökológia. Létezik ennél haszontalanabb tudás önmagunkról?

Néhányunk nem ébredt fel újra. Legalább két olyan buboréket látok elpörögni az enyém közelében, amelyek utasaiból csak kiszáradt tetemek maradtak, miután a rendszereik elromlottak. Elfogadható veszteség, ez a szakkifejezés, ami egy újabb kéretlenül visszatérő fogalom. Mert mindig vannak olyanok, akik nem ébrednek fel az út végén. Azt mondják, hogy ez az elkerülhetetlen entrópia műve, ami az ilyen hosszú utakkal jár. Talán tényleg ez a helyzet. De az is elképzelhető, hogy valójában a legbotrányosabb bajkeverők nem ébrednek fel végül. Nehéz bárkit felismerni, akinek a bőre a koponyájára tapad, miután eltűnik róla a hús, de azt hiszem, Marquaine Ellt, az egyik idős kollégámat láttam tovasodródni. Annak ellenére elhajózott a Földről ide, hogy a folyamat költségét olyan minimálisra csökkentették, hogy ennyi erővel akár rögtön be is dobhatták volna egy szemétegetőbe.

A minimális költségről eszembe jut még valami. Miközben egy másik maréknyi neuronom felújítja a kényszerűen elvágott ismeretséget egymással, olyan tudást hoznak a felszínre, ami releváns ugyan, ám ugyancsak kellemetlen. Mégpedig azt, hogy ez *szándékos*. Ez nem a *Hesperus* traumatikus hajótörése. Nem rendszerhiba, hanem maga a rendszer. Embereket küldeni az űrbe valaha drága dolognak számított, és akiket ez továbbra is érdekel, azoknak még mindig az. Arra ösztönöznek, hogy mindenképpen tartsuk őket életben útközben, biztosítsunk számukra valódi orvosi ellátást és létfenntartást és időnkénti ébresztést, mindezt a testi-lelki jóllétük érdekében. És ami még fontosabb, arra biztatnak, hogy szervezzük meg a lehetőséget a *hazahozásukra* is, miután

elvégezték a feladataikat. Nagy és drága hajókkal, amelyek olyan összetett műveletekre is képesek, mint az üzemanyag-utántöltés, a gyorsítás, a lassítás és a megfordulás.

De ha csak le akarsz szállítani pár bűnözőt egy munkatáborba egy távoli bolygón, ami szó szerint olcsóbb és könnyebb, mint gépeket küldeni oda ugyanarra a munkára, akkor nem kell aggodnod, hogyan fognak visszatérni. Mert nem fognak. Életfogytig tartó büntetés, egy útra szóló jegy. Még több kellemetlen felismerés záporozik a fejembe, amely eközben, épp a testem többi részével együtt, az Imno 27g légterébe zuhan.

Az újonnan revitalizált öklömmel a buborékom falát kellené ütnöm, csakhogy az egész gömb összevissza pörög, miután kizuhant a széthulló hajóból az odalent egyre növekvő világ felé. Az ürességből ég lesz, mégpedig sárgáskék. Létezhet egyáltalán sárgáskék ég? A Földön nem, ez viszont az Imno ege. Kék az oxigéntől, amit a bolygó bioszférája pumpál a légkörbe a metabolikus ösvények melléktermékeként, akárcsak a Földön. És sárga a diffúz, lebegő planktonfelhőktől. Amik egyébként a sötét, fotoszintetizáló felszínük miatt valójában sárgásfeketék. A kékes-sárgás-feketésnek nem szabadna létező színnek lennie, és ha már létezik, nem szabadna az ég színének lennie.

Zuhanunk. Egy ponton kinyílnak az ejtőernyők: áttetszően vékony műanyag, ami abban a pillanatban elkezd biológiailag lebomlani, amint kapcsolatba kerül a légkörrel. Akárcsak a hajót, ezeket is arra tervezték, hogy mindössze abban a minimális időtartamban működjenek, amíg elvégzik a dolgukat. A hajó egy névtelen műanyag modell volt, szemét, amit egyben nyomtattak ki a Föld körüli pályán – az egész nem volt több egyetlen egylovétű hajtóműnél és egy nagy hüvelynél, amelyben úgy sorakoztunk, akár a borsószemek. Vagy inkább tojástartóhoz hasonlított. Arra tervezték, hogy eljuttassa a tetemszállítmányát az űrön keresz-

tül az egyik aktuális „Tevékenység Alatt Álló Bolygó”, ahogy a Mandátum terjeszkedési osztálya nevezte ezeket a planétákat. Hogy elhozzon minket az Imno 27g-re, aztán a légkör felső rétegeiben darabokra hulljon. Már akkor elkezdett szilánkokra törni, amikor a szintén egyszer használatos gyógyászati berendezések újraélesztették a tetemeteket, hogy azok sikoltozó elveszett lelkek-ként zuhanjanak a végzetükbe. Amíg néhányan nem ébrednek fel közülünk, mások nem élnek túl a landolást. Mind a kárhozat felé tartunk, ez biztos, egyeseknek ez azonban kevésbé kimerítő, mint másoknak. A csontjaim is belerázkódnak a rándulásba, amikor kinyílik az ejtőernyőm, és miközben látom, hogy többben is megszabadulnak a fenyegető becsapódástól, mások csak zuhannak tovább. És üvöltöznek, mert annyira épp emlékeznek, hogy felfogják, mindjárt újra meg fognak halni.

Nem halok meg attól, hogy nem ébredek fel, és nem halok meg a lezuhanástól sem a légkör határából. Nem írnak fel az elfogadható veszteségek listájára. Gondosan ki kell számolniuk a feltétlenül szükséges költségek mértékét, és a sikertelen leszál-lítás – azaz a halottak – pontos arányát is. Mert hát ki akarna egyetlen centtel is többet költeni a kötelezőnél arra, hogy elitél-teket juttasson el meghalni egy távoli munkatáborba? Olyanokat, akik a rendszer ellen fordultak, és az életük hátralévő részében maradéktalanul meg kell fizetniük a tartozásukat. Olyanokat, mint én. Később hallom a számokat: húsz százalék elfogadható veszteség. Ha ez neked abszurd mértékű veszteségnek tűnik egy befektetésnél, akkor nem ismered a történelemnek azt a részét, amikor emberek szállítottak el embereket utóbbiak akarata el-lenére egyik helyről a másokra.

A kapszulákra manőverezőfűvókákat szereltek. Kis műanyag vackokat. Szintén egylövetűeket. A nagyon hosszúnak tűnő zuhanás közben látom, ahogy beindulnak. Kisülnek, elhasználják

az apró gáztartályuk tartalmát, és ettől tönkre is mennek. Ha ez lehetővé teszi, hogy ott szálljak le, ahol kellene, akkor jó. Ha valahol a munkatáborból távol érek földet, akkor nem fognak munkaórát pócsékolni arra, hogy eljöjjenek értem. A buborékomban csapdába esve vagy azon kívül halok meg, mert az Imno 27g hemzseg azoktól a dolgoktól, amik megölhetnek. Különösen, ha egyedül vagyok, és csak félig összeszedett fejjel. Nem mintha valaha is lett volna bármi a fejemben, ami segíthetne a túlélésben egy idegen világon.

De velem ez sem történik meg. A többiekkel együtt – mármint azokkal, akik nem kerültek bele a veszteségi arányba – rendben leérkezem a területre, ahol már várnak bennünket. A tábor parancsnoka kiküldte a nehézfiúkat arra az esetre, ha netán zuhanás közben sikerült volna valahogy megalapítanunk egy forradalmi albizottságot. A rendfenntartó páncélok és fegyverek láttán – amelyekről (most már) tudom, hogy a Földön „minimálisan halálos”, a közrend fenntartására alkalmas eszközöknek nevezték őket, tehát csak egy elfogadható idő elteltével ölnek meg – eszembe jut, hogy valóban tagja voltam egy forradalmi albizottságnak. Nyilvánvalóan nem a hajón, mert ott mind villámfagyasztott holttestekként utaztunk. És nem is zuhanás közben, mert akkor a többséget túlságosan lefoglalta a kiáltozás. Még a Földön, mielőtt beszivárogtak a hálózatunkba, lenyomozták a kapcsolatainkat, és mindenkit letartóztattak árulásért, a családtagjainkat és a barátainkat is beleértve. Én viszont valóban részét képeztem a problémának, úgyhogy kiérdekeltem ezt a büntetést. A Földön még makacsul büszke is voltam erre. Az úrkikötőhöz csatlakozó börtönben, a zsúfolt orbitális szálláson már tudtam, hogy deportálni fognak egy táborba, de büszkeséggel töltött el a tudat, hogy megtettem, amit tudtam, hiába voltam csupán egy alacsony státuszú akadémikus.

Most viszont, hogy belezuhantam ebbe a végzetbe, és látom ezt az élénk küldött halálosztagot, már bánom. Ha varázslatos módon megjelenne itt egy politikai tisz, és kegyelmet ajánlana a vallomásomért cserébe, habozás nélkül nyúlnék a tollért. A dal-szöveggel ellentétben én máris bánom minden olyan döntésem, amely ide vezetett. Ez a gyengeség pillanata.

A buborékom leereszt körülöttem. Egy újabb, félelemmel terhes percen keresztül küzdök, hogy a tapadós műanyag ne fojtson meg, mielőtt kivágnak belőle. Ehhez egy speciális eszközt használnak, ami leginkább egy felhevített késpengére hasonlít. Szerzek tőle egy csillogó felületi vágást az egyik combomra, ami azt bizonyítja, hogy nem valami gondosan bánnak vele. Még egy ember kerül a veszteségi listára, mert túl későn vágják ki. Mindez a tűréshatáron belül marad. És kész is. Lent vagyunk. Én pedig felnézek az idegen égre.

2.

Mozdulatlan akarok maradni, de nem hagyják. Botladozunk és imbolygunk, és próbálunk szavakat formálni zsibbadt, ügyetlen nyelvünkkel. A nehézfiúk megragadnak és megráznak, ide-oda lökdösnek minket. Nem annyira fizikailag mozgatnak, mint inkább egyszerűen csak bemutatják nekünk az első leckét: „Így megy ez mostantól”. Egy nehéz kéz a vállamon, majd egy kis hivatalos jellegű rázás, amitől összekoccannak a fogaim. Közben pedig végig az elkárhozott társaim arcát fürkészem. Az agyam folyton kihagy, és nem emlékszem, hogy miért, de aztán mégis eszembe jut. Marquaine. Ő is ezen a hajón volt. Ugyanannak a feláldozható küldeménynek a részeként. Barátom, kollégám, felforgató- és politikaibűnöző-társam. Az lehetetlen, hogy az ő arcát láttam, amint a koponyájára száradt bőrrel a buborékjában pörgött a mélység felé. Lehetetlen, hogy egy ilyen zseniális elme, egy *barát* így végezze be ünnepest pályafutását. Botladozva nekiütközöm a többieknek, hebegek, a szavaim elmosódnak. Ő nincs itt. Meghalt, ahogy mi mindannyian, még a Föld körüli pályán, amikor mindenkit kiszárítottak, és a beigért újjáélesztés nála nem sikerült.

Marquaine Ellt a kikötői fogdában a mellettem lévő cellába zárták, így tudtunk beszélgetni a falon keresztül. Ennek volt egy trükkje: meg kellett találni azt az összekarcolt részt a falon, ami alatt egy

buborék rejlett, és vezette a hangot. Azt a helyet sem építették meg jobban, mint a széthulló bárkát, amivel kihajóztak minket. Ha odaszorítottad a füledet és az állkapcsodat egy helyre, arra a karcos részre, akkor hallhattad a másik embert a túloldalon, aki közvetlenül a falhoz beszélt ugyanott. A karcok az előttünk fogva tartott rabok örökségeként virítottak ott, akikben volt annyi bajtársiasság, hogy miután kiderítették ezt a rejtélyt, gondoljanak az utódjaikra. Megtakarították nekünk azt az időt, amíg rálelünk a megfelelő pontokra. Elvégre senki sem maradt túl sokáig azokban a cellákban. Most eszembe jutottak azok a rabok, akik arra vártak, hogy valamilyen lélekvesztőn kihajózzanak, és talán az elfogadható veszteség részei legyenek, ennek ellenére valamiképpen mégis meg tudták jelölni a falat, csak hogy olyasvalakinek segítsenek, akivel sosem fognak találkozni, akit sosem fognak megismerni. Mindezt pedig az egyetlen dolog miatt, ami biztosan közös bennük és az utánuk ide kerülőkben: mindannyian a Mandátum ellenségeivé váltak, és deportálták őket.

Marquaine nemcsak fizikailag, de ideológiailag is a melletttem lévő cellában volt. Hasonló unortodoxiákat követtünk, még ha tudtommal ő nem is vonódott be az ellenállásnak azokba a keményebb rétegeibe, amikbe én. Az albizottságokba, meg mindenbe, ami ezzel együtt járt. Ez inkább rám volt jellemző, a kétkezi munkát nem ismerő tudósra, aki úgy döntött, hogy beint a Mandátumnak. Próbáltam több lenni egy fotelagitátor-nál. És mégis szomszédos cellákba dugtak minket a bárkánkra várva. Számomra ez mindennél jobban árulkodott arról, hogy csupán a tudományos eltévelyedésem miatt fogtak el, a többi pedig végül nem került bele az aktámba.

Ugyanazon szakterület reménységeinek tartottak bennünket, és nagyjából egykorúak is voltunk. Az egyik orbitális luxus-állomáson tartott konferencián én és Marquaine egy harmadik

kollégáinkkal, Ilmus Itrinnel kiegészülve elválaszthatatlanok voltunk, mint a három muskétás. A doktrínákon kívüli tudományról beszélgettünk a csicsás teáscsészék fölött, amelyeket ott nyomtattak ki nekünk, mégpedig elég hangosan ahhoz, hogy az egyetemi tanszékeink fülébe is eljusson a Földön. Az Akadémiai Mandátum szorítása akkor nem érződött olyan erősnek, mi pedig hittünk a tudás szabadságában és az érvelés elkerülhetetlen győzelmében. Úgy tűnt, hogy a merev tudományos ortodoxia végre teljesen visszavonult, úgyhogy mindenféle ötletet felvetettünk a szakterületünkön. A xenobiológia amúgy is felkapott témának számított. Az emberek megvetették a lábukat más bolygókon, és némelyiken találtak is valamiféle életet. Elkerülhetetlennek tűnt, hogy valamelyik, akár a következő szonda is elhozhatja a Nagy Felfedezést, amiről biztosan tudtuk mindannyian, hogy odakint van, és csak ránk vár.

Tíz évvel korábban, diákkoromban még teljesen máshogy nézett ki ez az egész. Az ortodoxia fojtogató keze a torkunkra szorult. Ha olyan mondandónk volt, ami nem fért át az ujjaink közti keskeny réseken, akkor csak titokban suttoghattuk el. Szerkesztés nélküli tankönyvek jártak kézről kézre, akár a szamizdat regények, és a kinyomtatásukért folyton letartóztattak embereket. Az első alkalom, hogy földön kívüli életet fedeztek fel, alaposan megizzasztotta az Akadémiai Mandátumot. Mi történik, ha akaratlanul egy olyan valóságot fedezünk fel, amely nem illeszkedik a dogmáinkhoz? Kész borzalom! Csakhogy idővel minden tűréshatáron belülre került. A nagy fordulópont, amitől azt vártuk, hogy teljesen felforgatja az univerzumból való ismereteinket, elmaradt. Nem bukkantak fel idegenek, hogy megszegjék a fizikánk törvényeit, vagy megmutassák, hogy jobban is lehetne vezetni a társadalmat, mint ahogy a mi autoriter uraink teszik. Ennek következtében pedig azt kezdtük érezni, hogy az

ortodoxia szorítása egyre gyengül. Eléggé, hogy Marquaine, Ilmus és én kimondjuk a kimondhatatlant egy jó tea és némi nyomtatott számóca mellett odafent, a tizenkilencedik *Az élet további távlatai* konferencián. A Mandátum képviselői alig egy asztallal arrébb ültek, és görnyedten meredtek egymásra, úgy téve, mintha nem hallanák a szavainkat. Ők a múlthoz tartoztak, ezt tudtuk. Mi pedig a jövőhöz.

És most itt vagyok ebben a jövőben, ami egyáltalán nem olyan, amilyennek hittük. A vasmarok csupán fogást váltott. Talán csak azért engedett kicsit korábban, hogy felmérje, hol kellene még jobban szorítania, és célzottabban tehesse vissza az ujjait a tudomány torkára.

Azt senki sem mondhatja, hogy a Mandátum nem türelmes. Itt vagyok harmincévnyire a Földtől, és ez még mindig a hosszú távú terv része. Eleendő játszóteret biztosítottak nekünk, és a tisztogatás csak azután kezdődött el, hogy minden nagyszájú elégedetlenkedő felfedte magát. Vagy miután a belső ügyosztály elég embert vitt be ahhoz, hogy végül még a mélyen hallgató ellenzékiek is felkerüljenek valakinek a kis listájára. Ami azt illeti, az első körből még kimaradtam, amikor Ilmust és a közeli csoportom legtöbb tagját elvitték. Én, Marquaine és még egy maroknyi túlélő maradhattunk, mint a fogak, amik még a helyükön voltak az állkapocsban, amelyet alaposan szétverték a rendőrök az egyik kihallgatósobában. Elsirattuk a megtizedelt tanszékünket, a nagyszerű elméket, akiket elvettek tőlünk és a világtól. Amikor pedig egyedül voltunk, letöröltük a könnyeinket, és hálát rebegtünk, amiért minket nem vittek el. Ráadásul mertünk abban hinni, hogy a belső ügyosztály is tévedhet. Hogy akár még szimpatizánsok is lehettek a soraikban. Elvégre miért ne szívároghatnánk be mi is őhözájuk? Persze szó sem volt ilyesmiről. Ismét csak engedtek minket játszani, hogy mi

tegyük ki a csapdákat helyettük. Úgyhogy végül elrejtőztünk. Új személyazonosságokat vettünk fel, amelyek csupán annyira voltak hatékonyak, mintha műorrot és napszemüveget használtunk volna, aztán hamis csapdákat állítottunk. Próbáltuk kitalálni, hogy ki adná el a barátainkat az ügyszótlálynak. Azt mondogattuk egymásnak, hogy nem fogjuk megkönnyíteni a dolgukat. Hogy kiszúrjuk a besúgókat és az informátorokat. És nem fogunk megtörni.

Csakhogy előbb-utóbb mindenki megtörik, és túl sok az informátor, hogy mindet észrevegyük. Engem Marquaine előtt fogtak el, de a kikötői fogda szomszédos cellájában ülve nem kérdezte meg, hogy végül kiadtam-e őt. Nem akarta hallani a választ. A deportálókön kívül én voltam az utolsó ember a Földön, akivel szót válthatott. Úgyhogy kerültük ezt a témát, és másról beszélgettünk. Földi dolgokról. Miközben az utolsó lehetőségünk adódott nagyon sok mindenre.

Most pedig nézem magam körül a túlélők arcát, és egyik sem az övé. Pontosan azt pillantottam meg a zuhanó roncsok között, amire gondoltam. Az ő kapszuláját láttam. Marquaine meghalt. Vagy inkább nem éledt fel újra. Korunk egyik legélesebb elméjéből elfogadható veszteség lett. Én pedig, a méltatlan, még mindig éltem egy idegen világon.

Íme egy gyors alapozó azoknak is, akik nem kíváncsiak rá:

Az emberiség már tizenegy, Naprendszeren kívüli bolygóra jutott el akkorra, mire engem kipateroltak a Földről. Vagyis szó szerint leszálltak rájuk a felfedezők. Az ember nélküli kudarcsokkal együtt... azt hiszem, utoljára összesen hetvennyolc világról hallottam. Azt a hatvanhetet, amire eddig nem utazott ember, még bizottságok vizsgálják, vagy már automatizált ki-termelésre jelölték ki, esetleg egyszerűen félrerakták, mert nem

érték annyit, hogy komolyabban foglalkozzanak velük. És jó pár csupasz kődarab kering a galaxisunk közeli részein. Abból a tizenegyből, amelyiken már jártunk, kilencen találni őshonos életet, míg a másik kettő ásványi anyagokban gazdag, ugyanakkor annyira problémásnak bizonyult, hogy emberi közreműködést igényel a kitermelés. Elég szerencsésnek mondhatom magam, hogy bár elég széles skálájával találkoztam a lehetséges halálneveknek, végül nem a kettő közül valamelyikre küldtek. Nem fogaskeréknek szántak egy bányagépben valami levegőtlen vagy mérgező sziklán. Nem mintha az élet jelenléte szükségszerűen azt jelentené, hogy a légkör mentes a toxinokról.

Élet. Kilenc világ, rajta valamilyen étellel, mintegy hetvennyolc bolygó közül. Ez elég kiábrándító arány lehetne, de egy hozzám hasonló xenoökológus számára kifejezetten izgalmas. Az ezen a szakterületen tevékenykedő elődeim még amiatt aggódtak, hogy ez a szám a nullához fog közelíteni a hetvennyolcból vagy akármennyiből. Ez pedig kifejezetten ijesztő gondolat lenne. Kezdve azzal, hogy munkanélküliek lennének.

A kilenc élő világ közül haton nem találtunk semmit, ami többsejtű szinten értelmezhető lehetne. És itt nem is szükségszerűen olyan *sejtekről* van szó, amilyenek a Földön kialakultak. Ugyanakkor ezeken a bolygókon az élet túlságosan apró egyedi egységekből áll, hogy szabad szemmel láthatóak legyenek – esetleg telepeket képeznek, vagy olyan véletlenszerűen összeálló közösségeket alkotnak, mint a mélytengeri kürtők szélén található színes rétegek. Vagy olyan göcsörtös, jellegtelen zátonyokat építenek, amik gyakorlatilag csak a korábbi apró nemzedékek temetői. A hetvennyolc világból tehát összesen három produkált olyan léptékű életet, ami hasonlít a Föld gyermekeihez. Ez szintén könnyen okozhatja csalódást, engem viszont borzasztóan fellelkesít. *Három!* Alig hetvennyolcból! A galaxis hemzseg az élettől!

Egészen mostanáig nem *látogattam el* egyik ilyen bolygóra sem. Ugyanis azokat a tudósokat, akiket ezeknek az exobolygóknak a felkeresésére kijelöltek, két listára gyűjtötték össze. Az egyikben azok szerepeltek, akik ideológiailag megfeleltek az Akadémiai Mandátumnak, én pedig soha nem nyaltam ki elég segget ehhez, és nem is alkudtam meg eléggé a tudományos elveimben. A másokra viszont éppen azok kerültek fel, akik vétkeztek, és sikerült úgy keresztültáncolniuk a kirakatperekén, hogy kivégzés helyett deportálták őket egy csak oda tartó, széthulló bárkán. Egy olyanon, amilyenén én is helyet kaptam.

Rosszabbul is alakulhatott volna. Erre gondolok most, ahogy itt állok, és először nézek körül ezen az új világon.

Eltekintve attól a lehetőségtől, hogy megrövidített életem hátralévő részében követ fogok törni vagy idegen baktériumokat vizsgálgatok majd, tisztában vagyok vele, hogy a szóban forgó három világ egyike, az Imno 11c, avagy a „Tikkasztó” meglehetősen gonosz, nyolcvannégy Celsius-fokos hőmérsékletnek örvend, és geológiailag elég aktív ahhoz, hogy a légköre java részben füstből álljon. Az ottani élet, legyen bármennyire is összetett és lenyűgöző, lassú migrációt folytat a mélytengeri kürtők környékén, és ezt a letargikus ökológiát a geotermikus energia hajtja. Gyakorlatilag csigákról beszélünk, vagy inkább felfűjt, kagylószerű életformákról nehézfémm héjjal, amit azért kell maguk köré növeszteniük, hogy ne végezzen velük a mérgező környezetük. Egyébként amennyire én tudom, a mérgezés számít a második leggyakoribb haláloknak a Tikkasztó munkatáborában, míg az elsőnek a nagy nyomás alatti katasztrófális összezúzóadás, a bolygó tengerei ugyanis elég mélyek, a vizük pedig nehéz.

Ezzel szemben a harmadik bolygó releváns holdja, a Kaleb 3p, avagy a „Kátránygödör” kibaszott hideg. Márpedig úgy

tudom, ott a kibaszott hidegtől meghalni *de rigueur*, vagyis már már elkerülhetetlen. Egy túlszűfolt naprendszer külső peremén kering egy gázóriás körül, és csak az árapályerők keltette hő akadályozza meg, hogy keményre fagyjon. Folyékony szénhidrogéntengerekkel és egzotikus kemosztéizist használó, összetett ökoszisztémával bír. Ott minden nagyon nagy és nagyon lassú, de annyira, hogy még nem sikerült rájöttünk, a fajok többsége hogyan hoz létre kicsi, lassú, idegen utódokat, mert az elmúlt évtizedek alatt, amióta az emberi kutatók a bolygót vizsgálják, még egyikük sem produkált ilyesmit. Mindezekkel összehasonlítva az új otthonom, az Imno 27g kész paradicsom.

Persze nem érződik paradicsomnak, egyikünknek sem. Még mindig a gyűrött, papír kezeslábasunkban állunk, amit a lefagyasztás és kihajózás előtt adtak ránk. A ruhánk, már ha egyáltalán ez a jó szó rá, lassan darabjaira hullik. Csak málló maradványokat markolászunk a kényesebb testrészeink előtt, a vállunknál és a csípőnkénél fogjuk össze ezt a nyomorult öltözetet, mintha a galaxis legolcsóbb tógabulijára jöttünk volna. És hideg van. Intellektuálisan tudom, hogy reggel van, és a 27g hőmérséklet-ingadozása olyan komoly, hogy míg délben egy vödröt teleizzadunk majd, alkonyatkor fagyoskodni fogunk. A levegőben pedig égett szag terjeng. Azt is tudom, legalábbis intellektuálisan, hogy ez a helyi fotoszintézis mellékterméke. Már maga a szag is arra utal, hogy nem lehetünk a Tikasztón vagy a Kátránygödron, mert ha valaki azoknak a légköréből vesz egy mély levegőt, abba rövid úton belehal. Úgyhogy tényleg nagyon-nagyon szerencsés vagyok. Hetvenhét potenciális problémám van, de az nincs köztük, hogy az Imno 27g-n kötöttem ki.

(A kétségek elkerülése végett, és a hátsó padokban ülő lassabban kedvéért, az Imno a Mandátum úrfelfedező programjának a neve, amelynek keretében ellátogattak ebbe a naprendszerbe.

Ez volt a huszonhetedik rendszer, amelyet a program az új egyezmények értelmében átnevezett, és ez a bolygó, amelyen az imént megvettem a lábam, a csillagától számítva a hatodik. Természetesen mi nem a hivatalos nevét használjuk. Kemencének hívjuk, és még a Földön azt hittem, hogy ez a hőmérséklet-ingadozásra utal, de tévedtem. A Kemencének van egy titka, amiről senki sem beszél a Mandátum székhelyén. Elvégre könnyű visszatartani az információt, ha harminc év kell ahhoz, hogy az egyetlen, államilag kontrollált csatornán eljusson a Földre.)

A buborékjaink egy kopár mezőn pukkantak ki, amit ledöngöltek, és még mindig gépek nyomai látszanak rajta mindenfelé. A fogadóbizottság nagyon be akar terelni minket a tábor területére. Már a mezőről látjuk a koszos műanyag kupolává növekvő drótkerítés és lemezfalakat, amik már-már enyhítik a honvágyunkat. Elvégre azt a deportálótábort is ugyanilyenre építették, amelyben fogva tartottak minket Marquaine-nel. Minden tőlem telhetőt megteszek, hogy jól körülnézzek, elvégre ez egy *idegen világ*, és még ha az a bizonyos idegen világ is, amelyiken meg fogok halni, muszáj kíváncsinak maradnom. Akkor azt feltételezem, hogy lyukakat fogok ásni, mellékhelyiségeket takarítani, és soha többé nem látok majd napfényt, ezért próbálom jól megnézni magamnak a külvilágot.

Ott egy erdő. Letakarítottak egy százméteres sávot közte és a tábor fala között, de egy pillanatra meglátom, amikor betelnek minket. Nem igazán fák alkotják – őszintén szólva nem is igazán növények, viszont a napfény begyűjtésének alapvető fizikájától a fákhoz hasonlítanak, még ha egészen más alapokra is építkeznek. Ráadásul a Kemence biológiája lényegében szén-hidrogén-oxigén alapú, olyan ismerős építőelemekkel, mint az aminosavak, amik az élet jelenléte nélkül is ki tudnak ala-

kulni. Az életnek még a Tikkasztón és a Kátránygödrön is van valamennyi átfedése a földiével, a Kemencén pedig még többel. De így is nagyon idegen. Nem kompatibilis. Más úton érték el ugyanazt a célt. Az itteni „fák” kövér vázáknak tűnnek, koronaként fekete szirmok rózsájával, amik együtt akár a húszméteres átmérőt is elérik. Semmi dendritikus struktúra, sehol egy törzs-ág-gally rendszer, amelynek végtelenül ismétlődő mintázata a Föld biológiájában a fáktól az emberi és állati légutakig mindenhol megtalálható. Itt csak azok a nagy, gumószerű törzsek állnak az extravagáns levél-szirom-vitorla spirálkoronájukkal, ami csupa fotoszintetizáló felszínt képez. Majdnem feketék, hogy annyi fényt megzabálhassanak, amennyit csak lehetséges, még a zöld fény sem szökhet ki belőlük. A kövér törzsek sárgás narancs-sárgák, alig különböznek a poros, égettnek látszó talajtól. Első pillantásra nem látni mozgó életet a Kemencén, noha létezik. A letisztított részek távol tartják a teleptől, legalábbis nappal, addig biztosan, amíg mi áthaladunk. Aztán bejutunk a tábor kerítésén belülre, miközben a lustábbakat vagy lassabbakat rugdosással és puskatussal ösztönzik élénkebb haladásra. A többség örül, hogy fedél alá kerül, távolabb a külvilág idegenségétől. Én viszont ténferegve báméskodom. Kapok is pár ütést a vállamra és a hátamra. Még csak nem is professzionális kegyetlenségből, ugyanis némi hisztéria is rejlik benne. Halványan valamiféle sietség érzékelhető, ahogy a sok tükröző sisakvizor újra és újra a fák vonala felé fordul.

Ezután beterelek minket egy zárt terembe közvetlenül a kapu mögött, és a szart is elgázosítják bennünk. Valami savas dolgot használnak, amitől könnyezem, marja a torkomat és csípi a bőrt. Úgy három percig tart – számolom a másodperceket, mert sejtésem szerint még sokszor át kell majd ezt élnem. Mindenkinek jut egy jól letüdőzhető adag. Mire véget ér, az egyik rabtársam,

egy nő már a padlón zihál, és a torkát szorongatja. Meghal, mielőtt az örök visszajönnének értünk, vagy csak udvariasan kívárlják, hogy meghaljon, mielőtt visszajönnének. Így csak távolról nem segítettek neki, nem pedig ott helyben. Allergiás reakció. Állítólag az emberek fél százaléka nem bírja ki a fertőtlenítést, szóval legalább ezzel a halálennel szemben jók az esélyeim.

De tényleg, mostanra már egészen sok mindent túléltem, akár halhatatlannak is érezhetném magam.

Csakhogy nem érzem. Fogalmam sincs, éreztem-e magam valaha ennyire halandónak az életem során. Emlékszem, milyen volt az igazságügyi táborban, amikor a peremre vártam. Kibaszottul ellenálltam. Az elvekkal bíró tudós, aki szembeszáll a fasiszta rezsimmel. Jöhet a legrosszabb! Bitófára vonultam volna, és szemem köptem volna őket. De nem bitófát kaptam. A kivégzésem majd csak később történik meg, többéynyi nyomorgás után, fényévekre az otthonomtól. Bárhogyan is folytassák le a behajóztak kiszáritását, úgy tűnik, a dac nem éli túl a dehidratációt.

Miután végre kiengednek minket a fertőtlenítőterem légzsipjéből, megláthatjuk, mi rejlik a tábor kupolája alatt.

A szokásos. Természetesen. A helyi földet álbetonná szilárdították, és alacsony, kellemetlen kinézetű épületeket formáltak belőle. Rögtön felismerem a munkások szállását, amely műhely és orvosi részleg is egyben, vagy orvosi/kutató létesítmény (mindig megnyugtató, ha a betegek kéznél vannak a tudomány számára mint alapvető nyersanyagok). Már jó előre számítottam az állványok, tornyok és felső szálláshelyek hálózatára, ahol a személyzet tagjai és az örök laknak, és ahonnan lenézhetnek, leköphetnek és alkalomadtán le is löhetnek minket, alantasabb lényeket. Odafele kell lennie a kommunikációs és vezérlőszközöknek is, a kapcsolatnak a műholdakhoz vagy bármihez, amit orbitális infrastruktúraként a Kemence köré telepítettek.

Ott van a Földhöz kapcsolódó köldökszín. Elvégre, velünk ellentétben, a személyzet tagjai állítólag egy nap majd hazamehetnek. Ám számomra mindez csak felesleges ábrándozás, ami nem különösebben érdekel. Mivel a tábor épületeit körben alakították ki, és a körgyűrű közepén...

Egy pillanatig azt hiszem, hogy a központi struktúra halott fákból áll, mert a falak alkotóelemei ugyanolyan kerekdedek. A második tippem az, hogy fossziliákat látok, mivel a törött vázára emlékeztető elemek közül kőnek tűnő, karcsú tornyok emelkednek ki – tornyok, szabályos közönként felfelé álló levelekkel, amelyek már elsorvadtak és letörtek. Ennek az idegen világnak valamelyik korábbi korszakából származó, gigantikus fossziliák. Ám nem sokáig áltathatom magam – nem sokáig gondolhatok ezekre a csodákra a bioökológia részeként.

Ezeket ugyanis *készítették*. Ezek épületek vagy azok romjai. A Kemencén létezett civilizáció, a romok egy része pedig eléggé hasonlít a Föld régi agyagégető kemencéire ahhoz, hogy erről nevezzék el a bolygót. Az emberiség itt nemcsak az élet egy másik változatára lelhet, hanem más *elmékre* is. Hetvennyolc világból hármon is összetett ökológiai rendszereket találni az egy dolog, de egy a miénktől különböző intelligens faj felfedezése az univerzumban minden feltételezés előtt megnyitja az utat. Egy pillanatra még arról is megfeledekzem, hogy fogoly vagyok, mert a gondolataim teljesen elszabadulnak.

Az örök azonban félbeszakítja a gondolatmenetemet, és a parancsnok elé terelnek. Öt perce lehetek a táborban, és nagyon úgy tűnt, hogy máris bajba kerültem.